

KRONIKA NAUKOWA

Sprawozdania

SABINA KOWALCZYK
<https://orcid.org/0000-0002-9641-3429>

DOI 10.31648/pl.4736

Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Ogólnopolska konferencja naukowa *Oblicza polskiego patriotyzmu. Literatura – kultura – język (od czasów najdawniejszych do współczesności)*, Olsztyn, 29–30 listopada 2018 roku

Rok 2018 upłynął pod znakiem obchodów stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę i związanych z tym uroczystości państwowych, akcji społecznych oraz aktów solidarności ze strony innych państw. W świętowanie suwerenności Rzeczypospolitej włączyć można także konferencję zorganizowaną w dniach 29–30 listopada na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Zgromadziła ona kilkadziesiąt osób z różnych ośrodków uniwersyteckich.

Temat: *Oblicza polskiego patriotyzmu. Literatura – kultura – język (od czasów najdawniejszych do współczesności)* wskazuje na interdyscyplinarny charakter konferencji, co sygnalizuje również komitet organizacyjny, w skład którego wchodził badacze zajmujący się nie tylko literaturą, lecz także językiem, kulturą i teatrem: dr hab. Joanna Chłosta-Zielonka (prof. UWM), dr hab. Iwona Maciejewska (prof. UWM), dr Iza Matusiak-Kempa, dr Kamila Bialik, dr Piotr Przytuła oraz mgr Sabina Kowalczyk.

Konferencję otworzył referat dr. hab. Włodzimierza Torunia (KUL). Prelegent przybliżył słuchaczom patriotyczny wymiar twórczości Norwida. Po nim głos zabrała prof. Krystyna Kossakowska-Jarosz (UO). Przyjrzała się ona kulturowemu wymiarowi miłości do ojczyzny, przejawiającej się w XIX wieku u mieszkańców Górnego Śląska. Po tym wystąpieniu problematykę ujęto z perspektywy językoznawczej. Dr hab. Renata Makarewicz (UWM) zastanawiała się, jaki wpływ na edukację patriotyczną mają językowe bariery czytelnicze, natomiast dr Magdalena Osowicka-Kondratowicz (UWM) rozpatrzyła hasła „patriota”, „patriotyzm”, „o patriotyzmie” z punktu widzenia polskiej wymowy.

Po obradach plenarnych uczestnicy zostali podzieleni na dwie grupy. W pierwszej dyskutowano nad obliczami polskiego patriotyzmu odzwierciedlonymi w dziełach autorów XVII i XIX wieku. Analizom zostały poddane teksty Wacława Potockiego (dr hab. Iwona Maciejewska, UWM), Juliusza Słowackiego (dr hab. Bożena

Adamkowicz-Iglińska, UWM), Elizy Orzeszkowej (mgr Joanna Piórkowska, UMK) i Władysława Syrokomli (mgr Magdalena Zaród, UW). W drugiej sekcji rozważano miłość do ojczyzny w kontekście ludzkiej wyobraźni i dokonań popkultury. Dr Leszek Będkowski (UHP) nakierował uwagę publiczności na sposób ukazania wolności Polski w negatywnych utopiach XX i XXI wieku. Dr Piotr Przytuła (UWM) omówił obrazowanie polskości w utworach Jacka Dukaja. Literaturze *fantasy* poświęciła swoje wystąpienie również mgr Lidia Wieczorek (UWM), która przedstawiła referat zatytułowany *Współczesne budowanie dumy narodowej – motywy folklorystyczne i historyczne w polskiej fantastyce*.

Po przerwie obiadowej dyskusję ponownie podjęto w dwóch sekcjach. Tematy pierwszej oscylowały wokół sztuki, literatury i życia społeczno-politycznego. Prof. Grzegorz Igliński (UWM) przeanalizował postać fauna, a tym samym wpływ antyku na polską literaturę (Wacław Rolicz-Lieder) i malarstwo (Jacek Malczewski). Dwa referaty poświęcono ujęciom patriotyzmu w tekstach – Cezarego Jellenty (mgr Joanna Dobrowolska, UW) i Jarosława Iwazkiewicza (prof. Zbigniew Chojnowski, UWM). Z kolei dr hab. Katarzyna Taborska (Akad. im. Jakuba z Paradyża) zaprezentowała koncepcję „ziemi zwielokrotnionej” Zbigniewa Czarnucha. Po krótkiej przerwie dr Michał Ceglarek (UJ) omówił wypowiedzi literatów na łamach „Polski Zbrojnej”. Po nim nastąpiły wystąpienia dotyczące patriotyzmu w wymiarze regionalnym: mgr Grzegorz Richert (UG) omówił temat w kontekście ruchu kaszubskiego w czasach PRL-u, mgr Kamila Sawka-Adamczyk (UO) skupiła się na perspektywie Kresowian, zaś mgr Marta Wiśniewska (UWM) poświęciła uwagę polskości Warmiaków, Mazurów i Prusów Wschodnich zbadanej na podstawie tekstów „Komunikatów Mazursko-Warmińskich” z ostatniej dekady XX wieku.

Uczestnicy drugiej sekcji analizowali patriotyzm realizowany w szkole i sztuce. Najpierw prelegentki podjęły kwestię edukacji patriotycznej rozpatrywanej w kontekście: metody projektu (dr Jolanta Piekarska, SP w Jeżewie), lektur „ogwiazdkowanych” (mgr Wiesława Zielińska, LO 1 w Olsztynie) oraz inicjatyw propagujących miłość do ojczyzny (mgr Justyna Zaborowska, UWM). Następnie dr Monika Wąsik (UŁ) podjęła kwestię kreacji postaci patrioty jako bohatera w teatrach ludowych przełomu XIX i XX wieku. Również ubiegłego wieku dotyczył referat dr Kamili Bialik (UWM), w którym omówiony został patriotyczny teatr Kazimierza Dejmka. Kolejny prelegent zajął się architekturą i sztuką – mgr Marcin Szumny (UG) pokazał zgromadzonym wystrój auli przedwojennego Gimnazjum w Gdańsku, skupiając w szczególności uwagę na interesującym fresku pt. *Niebo polskie*. Tę część zakończyło wystąpienie mgr Agnieszki Piekarskiej (UWM) zatytułowane: *Zmagania Mazurów z polską tożsamością po II wojnie światowej. Literatura socrealistyczna wobec akcji weryfikacji narodościowej i ankietyzacji*. Pierwszy dzień obrad uświetniła uroczysta kolacja w Przystani Kortowskiej, w trakcie której dokonano podsumowań i kontynuowano dyskusję podjętą w trakcie obrad i już po nich.

Kolejny dzień konferencji udowodnił, że sporą popularnością cieszy się wciąż wśród badaczy analiza dzieł z perspektywy doświadczeń poszczególnych płci. Prelegentki z pierwszej sekcji omówiły patriotyzm dnia codziennego u Agnieszki Osieckiej (mgr Klaudia Łachacz, UW) i ten prezentowany przez kobiety na początku XIX wieku (dr Sabina Świłała, UW). Dwa wystąpienia poświęcone zostały ideałowi matki-Polki w XVIII i XIX wieku. Lic. Sara Kusz (UJ) w tym celu przeanalizowała utwory Franciszka Dionizego Książnika, Józefa Morelowskiego i Adama Mickiewicza, natomiast mgr Olga Karpińska-Wabińska prześledziła transformację tego modelu w kontekście powstania listopadowego. Drugą sekcję otworzył referat mgr. Radosława Batożyńskiego (UWM) pt. *Anonimowy patriota – świadectwo walki o język polski, kulturę i edukację na Warmii w okresie międzywojennym*. W kolejnych wystąpieniach uczestnicy omówili patriotyzm prezentowany przez piszących mężczyzn oraz dawne i współczesne problemy Rzeczypospolitej, bazując na poezji Antoniego Madeja (dr Jacek Krawczyk, UWM) i Marcina Świetlickiego (dr hab. Joanna Chłosta-Zielonka, UWM). Trzecia sekcja obejmowała referaty językoznawcze. Prof. Maria Biolik scharakteryzowała polskość południowej Warmii na podstawie *Kiermasów na Warmii* ks. Walentego Barczewskiego. Dr Iza Matusiak-Kempa (UWM) zajęła się pochodzeniem i aksjologią leksemów *rodzić, rodzina, ród, naród*. Dr Beata Afeltowicz (US) głównym tematem swego wystąpienia uczyniła chrematonimię Szczecina, natomiast dr Elwira Olejniczak (UŁ) skonfrontowała słownikowe definicje patriotyzmu z zasobami Narodowego Korpusu Języka Polskiego PWN.

Konferencję zamknęły obrady plenarne. W ich trakcie podjęty został namysł nad użyciem, wartością i znaczeniem leksemów związanych z tematem konferencji. Dr hab. Ireneusz Szczukowski (UKW) na podstawie publicystyki katolickiej rozpatrywał relacje między chrześcijaństwem, męskością i patriotyzmem. Z kolei prof. Katarzyna Kłosińska (UW) zbadała użycie rzeczownika „patriota” w propagandowych tekstach „Trybuny Ludu”, a dr hab. Alina Naruszewicz-Duchlińska (UWM) przyjrzała się miłości do ojczyzny ukazanej w memach internetowych.

Jak widać, podejmowana w trakcie konferencji problematyka oscylowała przede wszystkim wokół patriotyzmu w kontekście XIX i XX wieku. Nie zabrakło również referatów dotyczących literatury dawnej czy problemów bliższych współczesności (szczególnie w odniesieniu do edukacji, recepcji szkolnych lektur, literatury *fantasy* i zagadnień językowych). Podjęto także motyw ujmowania miłości do ojczyzny z perspektywy kobiecej i męskiej. Zakres tematyczny wydarzenia był na tyle bogaty, że dawał szerokie pole do interesujących i pogłębionych dyskusji. Ich owocem są artykuły opublikowane w aktualnym numerze „Prac Literaturoznawczych”.

Konferencja i wspomniana publikacja znakomicie wpisują się w upamiętnienie stulecia odzyskania niepodległości przez Polskę. W tej perspektywie stają się one wyrazem miłości do ojczyzny, okazanej przez środowisko naukowców.

Ogólnopolska konferencja naukowa *Postać w kulturze wizualnej. Światy – akcje – interakcje*, Olsztyn, 9–11 maja 2019 roku

Do przekonujących dowodów potwierdzających zasadność współpracy pomiędzy reprezentantami różnych dyscyplin należą konferencje naukowe. Owocem kilkuletniej kooperacji Instytutu Polonistyki i Logopedii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i Katedry Filologii Angielskiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego stało się kolejne udane sympozjum, czyli *Postać w kulturze wizualnej. Światy – akcje – interakcje*.

Tematyka spotkania zainteresowała osoby pasjonujące się sztuką, filmem, telewizją, mediami, literaturą, językiem, socjologią, psychologią oraz innymi domenami kultury i wiedzy. Wygłaszane referaty skupiały się przede wszystkim na funkcjonowaniu postaci w światach diegetycznych i poza nimi, na ich mocy sprawczej i interakcjach z otoczeniem, choć trudno mówić o ścisłym temu podporządkowaniu wszystkich rozważań. Pewna nieprzewidywalność jest jednak wpisana w konwencję forów tego typu i stanowi o ich niepowtarzalności.

W olsztyńskim sympozjum wzięło udział 47 badaczy z różnych ośrodków naukowych, m.in. Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. L. Schillera w Łodzi.

Konferencja rozpoczęła się 9 maja. Po uroczystym otwarciu, w którym wzięły udział władze Wydziału Humanistycznego UWM, Instytutu Polonistyki i Logopedii oraz Katedry Filologii Angielskiej, nastąpiła prelekcja Marka Maruszczaaka. Absolwent UWM i właściciel firmy z zakresu nowych technologii przedstawił interesujące wystąpienie na temat pokemonizacji mitologii słowiańskiej na potrzeby gry mobilnej *Slavic Monsters*.

Potem obradowano w sekcjach: „Postać w sztuce”, „Psycho-logika”, „Oblicza muzyki”. W pierwszej z nich Anna Pięcińska (UMK) wygłosiła referat *Putto – postać na granicy światów*, Agnieszka Banach (UMCS) mówiła zaś o tożsamości postaci w holograficznych narracjach Margaret Benyon. W drugiej sekcji Anna Dwojnych (UMK) scharakteryzowała figurę szaleńca w filmach Larsa von Triera, Agnieszka Kurzyńska natomiast skoncentrowała się na świecie zbrodni w polskich serialach. W trzeciej sekcji dyskutowano na temat *Brütal Legend* i rewizji kultury metalowej (Grzegorz Zyzik, UO) oraz rozlicznych wcieleń estradowych Maynarda Jamesa Keenana, lidera grupy Tool (Piotr Przytuła, UWM).

Popołudniowe obrady zostały podzielone na następujące sekcje tematyczne:

- „światy gier”: *Proces tworzenia awatarów gracza we współczesnych grach fabularnych* (Jakub Janusz, UwB), *Widać, że złol! – postacie i światopowieść*

„Ace Attorney” (Capcom, 2001) (Marta Tymińska, UMK), *Larpowa dokumentacja fotograficzna i filmowa – oczekiwania i reakcje graczy. Wnioski z Ankiety Larpowych z lat 2017 i 2018* (Aleksandra Mochocka, Izabela Dankowska, UKW);

- „słowem pisane”: *Niepokojące mikroświaty. O miniaturach dramatycznych Anny Świrszczyńskiej* (Anna Puzio, UR), *Małe ironistki w czarnych sukienkach. Postać dziewczynki w najnowszej polskiej i obcej literaturze dziecięcej* (Joanna Frużyńska, UW), *NowOsiecka – czyli Agnieszka Osiecka w popkulturze* (Klaudia Łachacz, UW), *Człowiek w świecie absurdu? Na przykładzie wybranych „felietonów śpiewanych” Wojciecha Młynarskiego i opowiadań Stanisława Mrożka ze zbioru „Czekoladki dla prezesa”* (Michał Ostrowski, UWM);

- „femmes/guys”: *The Figure of Femme Fatale and an “Over-cooked” Detective in James Ellroy’s “The Black Dahlia” and Its Film Adaptation* (Krzysztof Antoniak, KUL), *An Aestheticized Portrayal of Dr. Hannibal Lecter Presented in the Novels and Film Adaptations* (Ewa Ziomek, KUL), *Portrait of a Woman in Afro-American Hip-hop Culture* (Marta Małaczek, UAM), *„Welcome to the revolution, friend”. O audialnej promocji seriali telewizyjnych* (Eliza Matusiak, UŁ).

Na początku drugiego dnia konferencji Michał Szawerna, reprezentujący Uniwersytet Wrocławski, wygłosił porywający wykład o wizualnej obiektywizacji zdarzeń z udziałem postaci w komiksach, po którym nastąpiła ciekawa i wielowątkowa dyskusja. Plenarny charakter miało także popołudniowe znakomite wystąpienie Zbigniewa Mazura z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, który mówił o postaci historycznej w brytyjskim i amerykańskim filmie biograficznym XXI wieku.

Oprócz udziału w wykładach plenarnych tego dnia obradowano także w sekcjach:

- „komiks/recepcja”: *Pas transmisyjny, zwierciadło, zarzewie. Funkcje postaci w kulturze popularnej na przykładzie wybranych bohaterów komiksowych* (Marcin Jaworski, UMK), *Diegetyczna postać komiksowa okresu PRL-u* (Mateusz Szlachtycz, UG), *Równoległe, alternatywne, lustrzane – bohaterowie w kalejdoskopowych światach „Tsubasa – RESERVoIR CHRoNiCLE” grupy CLAMP* (Agata Włodarczyk, badaczka niezależna), *Odbiorca sztuki w cyfrowym świecie kultury uczestnictwa* (Marika Szczepaniak, UJ);

- „filmy/narracje”: *Doświadczenie społeczne w narracji filmowej. Subiektywizacja w „Tańczącym jastrzębiu” Grzegorza Królikiewicza* (Robert Birkholz, UW), *Postać dziennikarza w twórczości Andrzeja Wajdy* (Kamil Wszolek, UJ), *Dokąd teraz, Panie Bond? Znaczenie lokalizacji akcji w budowaniu suspensowych perypetii* (Stanisław Dunin-Wilczyński, KUL), *Postać w kulturze wizualnej a samobójstwo – perspektywa suicydologiczna* (Marlena Stradomska, UMCS);

- „płcie/tożsamości”: *Kiedy matka staje się madką? – kilka uwag o pewnym zjawisku internetowym* (Alina Naruszewicz-Duchlińska, UWM), *LBGT+ w polskich komediach romantycznych XXI wieku* (Artur Majer, PWSFTiT), *„Co kryje się pod twoim welonem?” Supergwiazdy i retroawatary w kinie bollywoodzkim: pamięć, aura, moc reprodukcji* (Anna Krawczyk-Łaskarzewska, UWM);

- „człekopodobni”: „*My Little Pony*”. *Personifikacja jako kucyk roboczy światotwórstwa* (Anna Drogosz, UWM), *Człowiek vs maszyna* Katarzyna Staniuk (UMCS), „*You are all the things that are wrong with you*”. *Sylwetki bohaterów i pola relacji w serialu „BoJack Horseman”* (Dominika Kotuła, UWM);

- „Stwarzanie postaci”: *Czy postacie telewizyjne snią o ekranizowanych owcach? O zasobach językowych określających osobowość postaci fikcyjnej* (Angelo Sollano, US), „*Weź szczyptę Holmesa, dodaj odrobinę House’a, całość podlej sosem* »*The Knick*«, zamieszaj i »*Alienista*« gotowy”: *postać jako wielokrotna mutacja... a może nie?* (Ewa Kujawska-Lis, UWM), *Bestia. Postać Waleriana Borowczyka w kontekście społeczno-politycznym* (Grzegorz Fortuna, Joanna Kiedrowska, UG);

- „Polityka i popkultura”: „*Biały kraj dla białych ludzi*”. *Polska w filmach promocyjnych regionów* (Anna Adamus-Matuszyńska, Piotr Dzik, UE w Katowicach, ASP w Katowicach), *Wizerunek kobiety w wypowiedziach prawniczych polityków i publicystów* (Martyna Faustyna Zachorska, UAM), *Edypa Maas, Fox Mulder, Alex Jones: Postać teoretyka spiskowego w kulturze popularnej* (Michał Różycki, badacz niezależny).

Ostatniego dnia konferencji rozważania pogrupowano w dwie kategorie, czyli: „coś dla ducha” i „postacie/akcje/interakcje”. Wystąpienia w pierwszej sekcji odnosiły się do obrazu duchowieństwa w teledysku do piosenki *Pismo* i filmie *Kler* w kontekście świadectw ich odbioru (Leszek Będkowski, UH-P w Częstochowie), motywów mesjańskich w filmie *Wszystko za życie* (Tomasz Jacheć, UWM) i *Ostatniej rodziny* jako „hangout movie” (Łukasz Muniowski, UW). W drugiej sekcji wygłoszono następujące referaty: *Learning from Old Masters. Shaping the Character in Katherine Mansfield’s Short Story „Marriage à la Mode”* (Anna Kwiatkowska, UWM), *Within Hemingway’s Multidimensional Scene – the Character, the Author, and the Reader in the Dialogue and (Inter)action* (Klaudia Borkiewicz, badaczka niezależna).

Warto podkreślić, że wszystkie wystąpienia konferencyjne zaintrygowały słuchaczy i każdy referat był przedmiotem konstruktywnych rozważań. Wymieniano opinie, stawiano pytania i udzielano rzeczowych odpowiedzi. Nie zabrakło czasu na dyskusję. Prelekcje i debaty przebiegały w życzliwej – co nie oznacza, że bezkrytycznej – atmosferze. Efektem spotkania, oprócz nawiązania nowych relacji międzyuczelnianych, poszerzenia stanu wiedzy uczestników i powstania kilku koncepcji nowych, interdyscyplinarnych projektów badawczych, będzie kolejna, należąca do cyklu „postaciowego”, monografia wieloautorska, dostępna w wersji elektronicznej dla wszystkich zainteresowanych (w trybie *Open Access*).

RENATA MAKAREWICZ

DOI 10.31648/pl.4738

<https://orcid.org/0000-0001-8745-4125>

Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Międzynarodowe kolokwium slawistyczne 2019*, Lwów, 16–18 maja 2019 roku

W dniach 16–18 maja 2019 roku we Lwowie odbyła się konferencja naukowa, której organizatorami byli Lwowski Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki oraz Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie.

Kolokwia slawistyczne mają długą i bogatą historię. Organizowane są od 1992 roku i gromadzą naukowców zajmujących się językiem Słowian zachodnich i południowych oraz językami wschodniosłowiańskimi. Patronami *Międzynarodowego kolokwium slawistycznego* są Cyryl i Metody, ale zakres tematyczny nie ogranicza się do językoznawczych badań diachronicznych. Dowodzi tego niezwykle bogaty program tegorocznego spotkania. W konferencji uczestniczyło ponad 100 naukowców reprezentujących kilka krajów, w tym oprócz Ukrainy i Polski także Słowację, Serbię, Chorwację, Białoruś, Czechy. Organizatorzy przygotowali obrady w sekcjach tematycznych odpowiadających dyscyplinom naukowym. Uczestnicy konferencji głosili referaty w kilku językach słowiańskich, tak też prowadzone były dyskusje. W tym gronie nie istniała potrzeba tłumaczenia.

Konferencję rozpoczęto przywitaniem zebranych i wystąpieniami wprowadzającymi oraz okolicznościowymi. Na wstępie głos zabrał Stepan Kaczaraba, dziekan Wydziału Historycznego Uniwersytetu Lwowskiego, który zarysował uwarunkowania historyczne badań nad językami słowiańskimi i życzył uczestnikom konferencji satysfakcji ze spotkania w gronie profesjonalistów. Swiatosław Pyłypczuk, dziekan Wydziału Filologicznego wyraził radość z możliwości goszczenia wybitnych znawców problematyki filologicznej i nadzieję na kontynuowanie zainicjowanych podczas konferencji kontaktów naukowych. Następnie głos zabrała Joanna Chłosta-Zielonka, wicedyrektor Instytutu Polonistyki i Logopedii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Zaprezentowała ona zebranych osiągnięcia naukowe w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa środowiska polonistyki olsztyńskiej, a także dwa czasopisma naukowe, które redagowane są w Olsztynie, tj. „Prace Językoznawcze” i „Prace Literaturoznawcze”. Krótkie wystąpienie wygłosiła także Renata Makarewicz, współorganizator konferencji. Przedstawiła dotychczas zrealizowane formy współpracy między polonistyką olsztyńską i lwowską, w tym wymianę kadry w ramach programu ERASMUS+ oraz spotkania studentów podczas *Międzynarodowych Studenckich Seminariów Językoznawczych*, odbywających się z jej inicjatywy naprzemiennie w Olsztynie i Lwowie. Część wprowadzającą zakończył montaż muzyczno-poetycki przygotowany przez studentów bułgarystyki Uniwersytetu Lwowskiego.

W obradach plenarnych, które poprowadzili Ałła Tatarenko i Jarosław Harys, wygłoszono pięć referatów. Olha Ałbuł ze Lwowa przedstawiła historię 40 lat działalności bułgarystyki. Ludmyła Nozdrina z odległego Berdiańska zaprezentowała spuściznę naukową wybitnego bułgarysty, sławisty, językoznawcy i tłumacza Mykoły Malarczuka. Kolejny referat w języku polskim wygłosił Henryk Duda. Naukowiec reprezentujący środowisko polonistyki lubelskiej mówił o przyszłości języków słowiańskich w kontekście społecznych i politycznych zmian pierwszej połowy XXI wieku. Joanna Chłosta-Zielonka z Olsztyna w swoim wystąpieniu zaprezentowała tezę mówiącą o literaturze autobiograficznej jako formie terapii i poparła ją licznymi przykładami twórców XX i XXI wieku. Ostatni referat w części plenarnej wygłosił Iwan Kucyj z Tarnopola. Wystąpienie to odnosiło się do badań XIX-wiecznych historyków ukraińskich, w których prezentowane są dowody na istnienie „swojej” cywilizacji. Część plenarną zamknęła dyskusja, pojawiły się w niej pytania do wybranych wystąpień.

Po przerwie obiadowej uczestnicy konferencji obradowali w pięciu sekcjach tematycznych. W pierwszej sekcji językoznawczej, której przewodniczyły Ałła Krawczuk (Lwów) i Mariola Wołk (Olsztyn), wygłoszono 10 referatów odnoszących się do badań w zakresie językoznawstwa synchronicznego. Robert Bońkowski (Sosnowiec) zaprezentował rozważania zatytułowane *Trudne słowa w potocznym stylu współczesnego serbskiego. Koncepcja analityczna*. Z kolei Mariola Wołk (Olsztyn) mówiła o dylematach leksykologa, rozważając polisemię i pseudopolisemię. Iryna Bundza (Lwów) przedstawiła referat dotyczący liczby mnogiej niektórych polskich rzeczowników *singularia tantum* w kontekście ich notowania w słownikach i we współczesnej polszczyźnie. Zespół naukowców z UWM w składzie: Monika Czerepowicka, Iwona Kosek, Sebastian Przybyszewski zaprezentował wyniki badań nad polskimi frazeologizmami, prowadzonych w ramach grantu badawczego. Referat nosił tytuł *Fleksja frazeologizmów czasownikowych języka polskiego – stan badań, problemy opisu (na podstawie prac nad Słownikiem paradygmatów polskich frazeologizmów czasownikowych)*. Następnie Julia Stefanyszyn (Lwów) omówiła derywację jako sposób tworzenia frazeologicznych innowacji w tekstach współczesnej prozy polskiej. Kolejny referat zaprezentowała Oksana Łozińska (Lwów), która przedstawiła wyniki badań znaczenia frazeologizmów kinematycznych nazywających smutek w języku polskim. Wira Derewjanko (Iwano-Frankiwnsk) mówiła o pragmatycznych aspektach semantyki przekształconych zwrotów czeskich. Kolejno głos zabrała Ałła Krawczuk, która przeanalizowała wyniki swoich badań nad kryteriami oceny jednostek lingwistycznych w odziedziczonej polszczyźnie na Ukrainie. Obrady pierwszej sekcji językoznawczej zakończyły się dyskusją nad prezentowanymi referatami.

Równolegle trwały obrady drugiej sekcji językoznawczej, w ramach której głośzono referaty w większości odnoszące się do językoznawstwa diachronicznego. Sekcji przewodniczyły Katarzyna Sicińska (Łódź) i Tetiana Czernysz (Kijów). Organizatorzy zaplanowali w niej 11 wystąpień. Rozpoczął Tomasz Li-

sowski (Poznań) referatem o podobieństwie leksykalnym między *Biblią Gdańską* (1632) a *Biblią Królowej Czech* (1593). Następnie Rafał Zarębski (Łódź), odnosząc się do materiału z polskich przekładów *Biblii* XVI wieku, przedstawił orientalne wpływy językowe w biblijnych nazwach własnych. Kolejny referat wygłosił Marcin Kojder, który omówił historyczne antropimiony z parafii chełmskiej. Uczestnicy konferencji zgromadzeni w sekcji drugiej pozostali w kręgu diachronicznych analiz onomastycznych, bowiem Marek Olejnik (Łódź) przedstawił wyniki swoich badań poświęconych imionom chłopów pogranicza polsko-ukraińskiego z rejonu starostwa grabowieckiego notowanych od XVI do XVIII wieku. Katarzyna Sicińska zaprezentowała niektóre formuły uprzejmości w epistolografii epoki średniopolskiej. Rozważania diachroniczne zakończył referat Ireny Jaros o przymiotnikach polskich z przedrostkiem *ob-* jako przykładach archaizmów peryferyjnych. Kolejne referaty dotyczyły badań synchronicznych współczesnych języków słowiańskich. O nazewnictwie mówiła Magdalena Graf (Łódź), która w swoim referacie zaprezentowała nazwy słowiańskie we współczesnej polskiej antropimimii. Zoriana Hilecka (Lwów) przedstawiła problemy transferu ukraińskich nazw własnych na język słowacki. Z kolei o pewnych nielogicznościach polskiej ortografii i jej przyczynach mówiła Renata Makarewicz (Olsztyn). Dwa końcowe referaty dotyczyły zjawisk fonetycznych: Magdaleny Osowickiej-Kondratowicz (Olsztyn) świadomości fonetycznej współczesnych młodych Polaków na przykładzie wymowy wyrazów *patriota*, *patriotyzm*, *o patriotyzmie*, zaś Julii Jusyp-Jakymowycz (Użhorod) typologii akustycznej i fonologii artykulacyjnej współczesnych języków słowiańskich.

Obrady sekcji trzeciej poświęcone były zagadnieniom literaturoznawczym. Obradom przewodniczyły Iwona Maciejewska (Olsztyn) i Ała Tatarenko (Lwów). Wygłoszono osiem referatów. Ana Rimar Simunović (Nowy Sad – Serbia) mówiła o pojęciu ojczyzny w micie Mihajla Kovača, zaś Oleksandr Motornyj (Lwów) o cechach świata poetyckiego Petera Borkowca. Kolejny referat wygłoszony przez Marianę Kłymec dotyczył cechy dyskursu fantastycznego w prozie chorwackiego preromantyzmu. Słomija Wiwczar (Lwów) podzieliła się refleksjami na temat obrazu wojny w Bośni zawartymi w twórczości Milenko Jergovicha. Zagadnieniom prozy Arthura Kestlera i Danila Kiša poświęcone było wystąpienie Maryny Hohuli (Kijów). Kolejno wysłuchano referatu Marii Wasylyszyn (Lwów), w którym badaczka przedstawiła cechy twórczości Milicy Mićić-Dimovskiej w kontekście serbskiej prozy neorealisticznej. Czeska literaturoznawczyni Olga Macičková (Brno) poświęciła swój referat twórczości Milorada Pavića i jego zabawie z czytelnikiem w wybranych powieściach. Obrady w tej sekcji zamknął referat Ały Tatarenko traktujący o mechanizmach powtórnego tworzenia obecnych w powieściach Milorada Pavića.

W pierwszym dniu konferencji obradowały jeszcze sekcja czwarta, w której prezentowano wystąpienia skupione wokół zagadnień historycznych, co nie będzie przedmiotem szczegółowego sprawozdania, podobnie jak obrady sekcji piątej, która zawierała referaty dotyczące historii kultury.

W drugim dniu konferencji początkowo obrady toczyły się w sekcjach tematycznych, by na koniec konferencji powrócić do formuły spotkania plenarnego. Językoznawcy obradowali w dwóch równoległych sekcjach. Pierwszą z nich prowadziły Irena Jaros (Łódź) i Chrystyna Nikołajczuk (Lwów). Zaprezentowano osiem referatów. Pierwszy z nich wygłosiła Barbora Hrabalová (Brno), która mówiła o elektronicznym słowniku języka czeskiego. Monika Czerepowicka (Olsztyn) przedstawiła reprezentatywność korpusu specjalistycznego na przykładzie korpusu polskich tekstów naukowych. O sposobach tworzenia terminów anatomicznych w językach słowackim i ukraińskim mówiła Łesia Budnikowa (Użhorod). Korespondował z tą tematyką referat kolejny, wygłoszony przez Chrystynę Nikołajczuk i podejmujący zagadnienie formy polskich i ukraińskich terminów medycznych. O językowym obrazie Boga w nagrobkach granicy polsko-ukraińskiej mówiła Agnieszka Dudek-Szumigaj (Lublin), zaś Malwina Hożej o różnicach w językowym obrazie świata Polaków z Polski i Ukrainy. Olha Fyłypec (Lwów) przedstawiła rozważania dotyczące cech stereotypowych Polaka i Ukraińca postrzeganych w środowisku studentów z Poznania. O pojęciu *tolerancji* w serbskim językowym obrazie świata traktował ostatni referat z zaprezentowanych w tej sekcji wystąpień, który wygłosiła Julia Antonenko (Lwów).

W drugiej sekcji językoznawczej wygłoszono dziewięć referatów, a obradom przewodniczyły Jana Kesselová (Preszów) i Zoriana Hilecka (Lwów). Rozpoczęto od wystąpienia Gabrieli Mihalkovej (Preszów) mówiącego o obecności wątków Cyryla i Metodego w wybranych kazaniach i przemówieniach z przełomu XVIII i XIX wieku. Jana Kesselová (Preszów) przedstawiła deixis osobistą i społeczną w języku słowackim, zaś Alexandra Brestovičová (Preszów) rozważania o mowie ukierunkowanej na dziecko w trakcie uczenia się zaimków osobowych. O kulturze językowej w korespondencji prywatnej i urzędowej wieków XVI–XVIII na terytorium Słowacji traktowało wystąpienie Veroniki Perovskiej (Preszów). Kolejny referat wygłosiła Anna Cychnerska (Toruń). Dotyczył on kategorii intensywności w językach serbskim i ukraińskim. Obrady zamknęło wystąpienie Silvija Graljuk (Zagrzeb) traktujące o klasyfikacji semantycznej przyimków w gramatykach chorwackiej i ukraińskiej.

W sekcji literaturoznawczej wygłoszono osiem referatów. Obrady rozpoczęło wystąpienie Iwony Maciejewskiej (Olsztyn) odnoszące się do konwencji literackich i autentycznego wyrażania siebie w polskiej literaturze pierwszej połowy XVIII wieku. Następnie Oleksandr Janiszewski (Kijów) przedstawił refleksje na temat odbioru pracy Floriana Czarnyszewicza. Ołesia Nachlik (Lwów) rozważała odbiór nowoczesnego dokumentu polskiego w kontekście bieżących społeczno-politycznych wątpliwości, jakie mają Ukraińcy. W referacie Milici Vučkovici (Nowy Sad) mowa była o antropocentryzmie w poemacie *Promień mikrokosmosu* Piotra II Petrowicza Niegosza. Z kolei Hałyna Hrycenko (Drohobycz) zaprezentowała wpływ twórczości Wasyla Stefanyka na rozwój nowej literatury białoruskiej, a Hałyna Buszko (Lwów) wkład Iwana Szyszmanowa w literackie studia porów-

nawcze. Wystąpienia w tej sekcji literaturoznawczej zakończył referat Ostapa Sływyskiego (Lwów) zatytułowany *Między muzeum a supermarketem. Paradygmaty historii najnowszej prozy bułgarskiej i ukraińskiej*.

Konferencję zamknęły obrady plenarne, którym przewodniczyli Ała Tatarenko i Ihor Szpyk. W tej części zaplanowano tylko trzy referaty. Marina Ławicka (Moskwa) przedstawiła tekst *Przyczyny słabości słowiańskiej tożsamości: kryzys samoidentyfikacji?* Następnie Tetiana Czernysz (Kijów) mówiła o historii powojennej językoznawstwa ukraińskiego w kontekście szkolnictwa wyższego. Ostatni, zamykający konferencję referat, wygłosił Dmytro Hordijenko (Kijów), prezentując językoznawstwo wschodniosłowiańskie w pojęciach Aleksieja Szachmatowa.

Przegląd tematyki obecnej w wystąpieniach uczestników konferencji dowodzi, że *Kolokwium slawistyczne* stało się miejscem spotkań badaczy o różnych zainteresowaniach naukowych i preferujących rozmaite paradygmaty badawcze. W sekcjach językoznawczych rozważano zagadnienia dotyczące zabytków językowych i ich obecności w niektórych tekstach późniejszych, ale także prezentowano wyniki obserwacji prowadzonych w nawiązaniu do współczesnych języków słowiańskich. Były to referaty odnoszące się do prawie wszystkich subdyscyplin językoznawczych, a zatem semantyczne, onomastyczne, frazeologiczne, leksykologiczne – z uwzględnieniem słowników elektronicznych, a także poświęcone wąskim zagadnieniom morfologii lub ortografii. W sekcjach literaturoznawczych pojawiły się referaty dotyczące konkretnych twórców piszących w swoich językach narodowych, ale także sproblematyzowane wokół zagadnień wpływu literatury na współczesność lub komparatystyczne.

W przebiegu konferencji istotne okazały się nie tylko prezentacje referatowe, bo wartością wszystkich spotkań naukowych – także i tego we Lwowie – jest możliwość podjęcia rozmowy, wymienienia poglądów, a więc naukowa dyskusja, którą realizowano podczas obrad formalnych i później w bezpośrednich kontaktach koleżeńskich.

Uznać wypada, że cel tak ambitnie zakreślonego spotkania interdyscyplinarnego i międzynarodowego został osiągnięty, co dobrze rokuje, bowiem spotkania w ramach *Kolokwium slawistyczne* organizowane są corocznie i wielu uczestników konferencji deklarowało chęć spotkania w 2020 roku.

